

‘Constitutionele spelverharding’

Wytze van der Woude over ‘constitutional hardball’

Ook in Nederland wordt het grondwettelijke spel tussen regering, parlement, coalitie en oppositie zo hard gespeeld dat het lijkt op ‘constitutional hardball’, zoals het in Amerika wordt genoemd. Wytze van der Woude, universitair docent bij het Montesquieu Instituut in Maastricht, signaleert zowel in de Verenigde Staten als in Europa een spelverharding. Er wordt politiek bedreven op een manier die formeel nog net binnen de staatsrechtelijke grenzen blijft, maar feitelijk zaken op de kop zet. Een voorbeeld is het Herfstakkoord, afgedwongen door de oppositie, die de meerderheid in de Eerste Kamer gebruikte om de regering in de Tweede Kamer tot toegeeflijkheid te bewegen. Dat is volgens Van der Woude ‘met het constitutionele mes op tafel spelen’.

[Lees verder >](#)

Onzichtbaar Europa

Plaat van de maand

Europa moet wakker worden geschud. Dat was de strekking van de Europalezing die F.W. de Klerk, oud-president van Zuid-Afrika, vrijdagavond hield. De Europese Unie heeft een enorme potentie, maar wordt te veel gehinderd door interne problemen om zich te laten gelden.

Evenals Karel van Wolferen, hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, legde De Klerk [‘Ik ben een Afrikander’] – de president onder wiens bewind Zuid-Afrika afscheid nam van het apartheidsregiem – vrijdag in de Haagse Kloosterkerk uit hoeveel ‘Europa’ voor de rest van de wereld kan betekenen.

De Europalezing wordt georganiseerd door het Montesquieu Instituut in samenwerking met de gemeente Den Haag.

[Lees verder >](#)

Partners in beeld

Partners

Agenda

6 november 2013, Den Haag
‘Wankelt Fort Europa?’
Debat over het Europees vluchtelingenbeleid.

19 november 2013, Den Haag
‘De republiek van Oranje, 1813-2013’
Presentatie Jaarboek
Parlementaire Geschiedenis.

22 november 2013, Maastricht
‘Parliamentary control over top secret matters’
MI-Maastricht symposium.

[Uitgebreide agenda >](#)

Cartoon

Schoten voor de boeg:
Biesheuvels oppositie tegen het kabinet-De Jong in 1969 door Opland in beeld gebracht in de Volkskrant van 18 oktober 1969.

[Lees verder >](#)

Ik dagt, dat ik naar mijn geweten stemmen mogt.

Het Eerste Kamerlid H.W. van Aylva in 1816, nadat hij tegen de zin van de Koning tegen een wetsvoorstel had gestemd.

Uw mening

Rutte II, een jaar later

Hoe staat het kabinet-Rutte II er na een jaar nu eigenlijk voor? Kritische kanttekeningen vanuit MI Den Haag.

[Lees verder >](#)

Diplomatieke onschendbaarheid

Is diplomatieke onschendbaarheid aan modernisering toe? Analyse uit MI Maastricht.

[Lees verder >](#)

Politiek primaat?

Weegt een politieke deal zwaarder dan een sociaal akkoord? Analyse vanuit MI Maastricht over het 'primaat van de politiek'.

[Lees verder >](#)

'Republiek van Oranje'

Hoe republikeins was het Koninkrijk der Nederlanden vanaf 1813? Voorpublicatie uit het jaarboek van het CPG (Nijmegen).

[Lees verder >](#)

One-issue-partijen

Voor en tegen

Zijn one-issue-partijen verfrissend voor de Tweede Kamer?

Twee wetenschappers – Wytze van der Woude (MI Maastricht) en Bert van den Braak (PDC, Den Haag) – over nut en noodzaak van partijen als 50Plus en Partij voor de Dieren.

[Bert van den Braak >](#)

[Wytze van der Woude >](#)

'We rule this country'

Column

Simon Otjes

Bij het sluiten van het begrotingsakkoord stond Pechtold in de schijnwerpers. De D66-leider had zijn partij vakkundig in het centrum van de politieke macht gepositioneerd. Verschillende kranten noemden de partij van Pechtold het nieuwe CDA. Zoals een christen-democratisch Kamerlid, Joost van Iersel, in de jaren tachtig zonder schroom kon zeggen: 'we rule this country', zo zou D66 ook kunnen, toch?

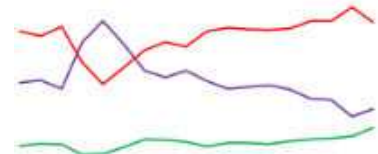

De dominante positie van het CDA kwam vanwege de constante electorale steun van de partij en zijn onvermijdelijke plaats in het politieke speelveld. D66 heeft geen groot electoraat, geen centrale positie en dus ook geen mateloze macht.

Wisselende parlementaire meerderheden hebben de voorkeur boven dichtgetimmerde regeerakkoorden.

Populariteit

Is de winnaar van gisteren de verliezer van morgen? Grillige kiezersvoorkeuren in beeld gebracht.

[Lees verder >](#)

Eerdere sprekers Europalezing

- Herman van Rompuy (2010)
- Jan Peter Balkenende (2009)
- Javier Solana (2001)
- Gerhard Aigner (2000)
- Hans Tietmeyer (1999)
- Jan Hoet (1998)
- Mary Robinson (1997)
- Richard Goldstone (1996)
- Raymond Kendall (1995)
- Lord Peter Carrington (1994)
- Jacques Attali (1993)

One-issue-partijen die niet in de Kamer kwamen

- Partij voor Ongehuwden (1967)
- Algemene Bejaardenpartij (1971)
- Bejaardenpartij 65+ (1971)
- Federatieve Bejaardenpartijen (1977)
- Partij voor Rijksgenoten (1981)
- Partij voor de Middengroepen (1986)
- Vrouwenpartij (1998)
- Verenigde Seniorenpartij (2002)
- Piratenpartij (2010, 2012)

Subsidiegevers

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Maastricht Universiteit

[Lees verder >](#)

En verder

Een kat met negen levens. Bericht uit 'Groningen' over Jan Nagel, politiek ondernemer.

[Lees verder >](#)

Vrouwelijke Kamerleden zijn niet zo veel anders. Studie met medewerking van MI Den Haag.

[Lees verder >](#)

Hoe staan kabinetten er na het eerste jaar voor? PDC (Den Haag) duikt in de geschiedenis.

[Lees verder >](#)

Hoe blokkerend is de Eerste Kamer eigenlijk? PDC (Den Haag) over de invloed van de Senaat.

[Lees verder >](#)

MEP-Nederland kwam in Den Haag bijeen. Terugblik op de jaarlijkse vergadering van het scholierenparlement.

[Lees verder >](#)

Gemeente Maastricht

Provincie Limburg

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[lees verder >](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

Montesquieu-Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Activiteiten](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)